

**Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка
Степана Дем'янчука»**

Факультет здоров'я, фізичної культури та спорту

Кафедра фізичної культури і спорту

**Кафедра теорії і методики фізичного виховання та адаптивної фізичної
культури**

**Методичні рекомендації
до виконання курсових робіт для здобувачів спеціальності
017 Фізична культура і спорт
освітньої програми
«Фізкультурно-спортивна реабілітація»
першого (бакалаврського) рівня**

Рівне – 2024

УДК 378.147.85(06)

Рецензенти:

Гнітецька Т. В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки

Марчук О. В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Автори-упорядники: к. фіз. вих., доц. Романова В. І.,
к. фіз. вих., доц. Калитка С.
В., к. фіз. вих., доц. Сотник
Ж. Г.,
к. п. н., доц. Коваль В. В.,
к. п. н., доц. Завацька Л. А.

М 54 Методичні рекомендації до виконання курсових робіт для здобувачів спеціальності 017 Фізична культура і спорт, освітньо професійної програми «Фізкультурно-спортивної реабілітації» першого (бакалаврського) рівня/ авт.- упор. Романова В. І., Калитка С. В., Сотник Ж. Г., Коваль В. В., Завацька Л. А., 2024. – 34 с.

ЗМІСТ

ВСТУП		4
РОЗДІЛ 1	КУРСОВА РОБОТА ТА ЕТАПИ ДОСЛІДЖЕННЯ	5
1.1	Курсова робота як кваліфікаційне дослідження	5
1.2	Послідовність виконання курсової роботи	6
1.3	Підготовчий етап роботи над курсовою роботою	6
1.4	Робота над текстом курсової роботи	9
1.5	Заключний етап роботи над курсовою роботою	10
1.6	Політика запобігання академічному плагіату	13
РОЗДІЛ 2	ЗМІСТ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	14
2.1	Вимоги до змісту курсової роботи	14
2.2	Загальні положення щодо оформлення курсової роботи	17
2.3	Нумерація та ілюстрації	18
2.4	Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	18
РОЗДІЛ 3	ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	20
3.1	Підготовка до захисту курсової роботи	20
3.2	Процедура захисту курсової роботи	20
3.3	Оцінювання курсових робіт	21
	ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	22
	ДОДАТКИ	23

ВСТУП

Однією з форм навчально-дослідницької роботи у закладах вищої освіти, яка має на меті отримання навичок проведення пошукових та прикладних досліджень, систематизації й оформлення отриманих результатів, є написання студентської курсової роботи.

Курсова робота аналітичного змісту являє собою самостійну закінчену працю реферативного, методичного чи дослідницького характеру. Відмінність перерахованих видів робіт полягає в наступному. Написання реферату являє собою короткий виклад змісту наукових праць одного чи декількох авторів по темі роботи. У курсовій роботі методичного характеру має бути проаналізовано та обґрунтовано спосіб чи сукупність прийомів досягнення педагогічної мети чи вирішення конкретної задачі в галузі фізичного виховання.

Курсова робота дослідницького характеру являє собою процес формування знань на основі спеціально організованого досвіду (експерименту), що характеризується об'єктивністю, можливістю відтворення, доказовістю і точністю. Така робота має два рівні – емпіричний і теоретичний. Емпіричний (від грец. *imperia* – досвід) заснований на знаннях, досвіді, послідовному процесі, на активному мисленні, осмислюванні явищ. Теоретичний рівень ґрунтується на вивченні накопиченого наукового потенціалу, викладеного в літературних джерелах, пошуку умов оптимальної реалізації на практиці досягнень науки в галузі фізичної культури.

Курсова робота зі спеціальності «017 Фізична культура і спорт», освітньо-професійної програми «Фізкультурно-спортивної реабілітації» – самостійна навчальна, навчально-методична робота студента, виконана під керівництвом викладача. Мета курсової роботи полягає у розвитку навичок самостійного творчого потенціалу у студентів, закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих під час навчання, та їхнє застосування в комплексному вирішенні конкретного завдання за фахом.

Специфіка навчання на факультеті фізичної культури, спорту та здоров'я викликає необхідність інтеграції в курсових роботах усього комплексу знань, накопичених студентами при вивченні гуманітарних, загальнотеоретичних, медико-біологічних та фахових дисциплін.

Структура курсової роботи повинна відповідати загальним вимогам щодо її написання. Однак, деякі розділи, підрозділи та пункти курсової роботи зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт, освітньо-професійної програми «Фізкультурно-спортивної реабілітації» мають свою специфіку щодо змісту написання.

Тематика курсових робіт щорічно обговорюється і затверджується кафедрою при підготовці документації до початку навчального року. Визначаються керівники курсових робіт, що разом зі студентами вибирають теми курсових робіт.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

ФК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

Програмні результати навчання

Опанувавши освітній компонент «Курсова робота», здобувачі повинні мати такі **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 3. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 6. Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.

ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

РОЗДІЛ 1

КУРСОВА РОБОТА ТА ЕТАПИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Курсова робота як кваліфікаційне дослідження

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу або з окремих його розділів. Вона виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху (*додаток А*). Вона затверджується на засіданні кафедри. Виконання курсових робіт визначається графіком.

Курсова робота допомагає студентові систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; оволодіти первинними навичками проведення сучасних досліджень. Процес написання курсової роботи дає можливість виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати літературні (архівні) джерела; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції і рекомендації з предмета дослідження. Випадає й слухна можливість проконтролювати вміння студента правильно організувати свою

дослідницьку роботу та оформити її результати.

Курсова робота як самостійне навчально-наукове дослідження має виявити рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки студента, його здатність застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних проблем, його схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження.

Студенту надається право вибирати тему курсової роботи із затвердженого кафедрою переліку або запропонувати свою тему з обґрунтуванням її розробки. Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, кваліфікованими викладачами. Організація і контроль за процесом підготовки й захисту курсових робіт покладаються на завідуючих кафедрами.

Тематика курсових робіт щорічно коригується з урахуванням набутого на кафедрах досвіду, побажань фахівців.

Незалежно від обраної теми, **структура курсової роботи** повинна містити:

- титульний аркуш (1 сторінка);
- зміст (1 сторінка);
- перелік умовних позначень (за потреби);
- вступ (2-3 сторінки);
- основну частину, що розкриває теорію питання та досвід практичної роботи (розділ 1 – описує стан дослідження питання (10-12 сторінок); розділ 2 – визначає методи та організацію дослідження (2-5 сторінок); розділ 3 – описує результати власних досліджень та їхнє обговорення (10-15 сторінок);
- висновки (1-3 сторінок);
- список використаної літератури (20-30 джерел);
- додатки (за потреби).

Текст курсової роботи можна використати для наступного написання та оформлення доповіді, реферату, статті, тез доповіді та ін.

1.2. Послідовність виконання курсової роботи

Курсова робота має свою специфіку, деталі завжди потрібно узгоджувати з науковим керівником.

Раціональніше організувати роботу над курсовою роботою, правильно розподілити свій час, спланувати його, глибоко і своєчасно розробити вибрану тему допоможе **алгоритм написання курсової роботи**. Він дисциплінує виконавця, лімітує термін, відведений на вибір теми, підбір та аналіз літератури з теми дослідження, написання, оформлення і захист курсової роботи.

Курсову роботу доцільно виконувати в такій послідовності:

- вибір теми;
- з'ясування об'єкта і предмета;
- визначення мети і завдань дослідження;
- виявлення і відбір літератури з теми, її вивчення;
- складання попереднього плану;
- написання вступу;
- виклад теорії і методики;
- вивчення досвіду роботи;

- формулювання висновків і рекомендацій;
- оформлення списку використаних джерел та додатків.

Потім здійснюється літературне й технічне оформлення роботи, її рецензування, підготовка до захисту і захист курсової роботи.

Виконання курсової роботи організовується відповідно до графіка, затвердженого кафедрою.

Процес роботи над дослідженням поділяється на три основні етапи:

- підготовчий;
- етап роботи над змістом;
- заключний етап.

1.3. Підготовчий етап роботи над курсовою роботою

Цей етап починається з вибору теми курсової роботи, її осмислення та обґрунтування. З переліку тем, запропонованих кафедрою, студент вибирає ту, яка найповніше відповідає його навчально-виробничим інтересам. Перевага надається темі, при розробці якої студент може виявити максимум особистої творчості та ініціативи. Разом із керівником необхідно визначити межі розкриття теми та перелік установ, досвід роботи яких буде висвітлюватись у дослідженні.

При з'ясуванні **об'єкта, предмета і мети дослідження** необхідно зважати на те, що між ними і темою курсової роботи є системні логічні зв'язки.

Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

Визначаючи об'єкт, треба знайти відповідь на запитання: що розглядається? Разом з тим предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про зміст розгляду об'єкта дослідження, про те, які нові відношення, властивості, аспекти і функції об'єкта розкриваються. Іншими словами, об'єктом виступає те, що досліджується. А предметом – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

Найбільш точне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістова наукова акція, яка зорієнтована на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті дослідження.

Треба знати, що **об'єкт дослідження** – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта). **Предмет дослідження** є таким його елементом, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, опосередкованих людиною (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення студентами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній

практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування. Кінцевий результат відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який сформулюється двоступенево: перша частина – у вигляді суспільної корисності; друга – у вигляді конкретної користі, віднесеної до основного предмета дослідження.

Наявність поставленої мети дослідження дозволяє визначити **завдання** дослідження, які можуть включати такі складові:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

- всебічне (за необхідності й експериментальне) вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду; таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження;

- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення даної проблеми;

- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів щодо відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль;

- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Виконання завдань дослідження неможливе без **ознайомлення з основними літературними (а можливо й архівними) джерелами** з теми курсової роботи. З метою повного їх виявлення необхідно використовувати різні джерела пошуку: каталоги і картотеки кафедр та бібліотеки вищого навчального закладу, а також провідних наукових бібліотек міста, бібліотечні посібники, прикнижні та пристатейні списки літератури, виноски і посилання в підручниках, монографіях, словниках та ін., покажчики змісту річних комплектів спеціальних періодичних видань.

Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати **стан вивченості обраної теми** сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомих істин, конкретніше точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

Пошук літератури в бібліотеці починається з алфавітного каталогу, у якому є набір карток. Картки містять імена авторів, назви книг або журнальних статей, а також коди книг, за якими бібліотечний працівник може її знайти у фонді.

Пошук літературних джерел може продовжуватися такими шляхами:

- вивчення списків літератури, на які посилаються автори у джерелах, що вивчаються; цей шлях дає змогу знайти першоджерела будь-яких теорій або

оригінальних даних;

– для розширення обсягу літератури, що вивчається, можна звернутися до систематичного каталогу, у якому картки вже згруповані згідно зі схемою бібліографічної класифікації відповідної науки;

для ознайомлення з останніми досягненнями науки з будь-якої наукової проблеми слід звернутися до реферативних журналів де як систематичному каталозі, усі роботи згруповано й наведено реферати книг і статей, опублікованих останніми місяцями.

Пошук, зазвичай, виконується задля написання літературного огляду, а в кінці його потрібно навести список використаної літератури, який має оформлятися відповідно до державних стандартів, що діють на відповідний момент, для опису наукової літератури. Кожне посилання має включати певний набір інформації: прізвище й ініціали автора (або авторів), найменування джерела, вид джерела (наприклад, підручник, навчальний посібник і т. д.), місто й видавництво, де видано джерело, рік видання, кількість сторінок у даному джерелі.

Літературний огляд пишеться за наслідками аналізу методичних, наукових інформаційних джерел у два етапи. На першому етапі проводиться систематизація всього зібраного матеріалу за формальними ознаками. Наприклад, історичне розміщення джерел. Мета першого етапу – ознайомлення з літературним оглядом за темою, що дає підставу для проведення попередніх досліджень – і теоретичних, і експериментальних. Другий етап написання огляду починається після завершення досліджень і формулювання висновків. На другому етапі написання літературного огляду зосереджується увага на описі об'єкта моделювання й особливостей його функціонування, з акцентуванням уваги читача на помилкових поглядах або відсутності досліджень будь-яких особливостей об'єкта. Зазначимо, що в міру проведення власних експериментів дослідник збирає додаткову літературу, яка безпосередньо або опосередковано підтверджує його результати, тому остаточно літературний огляд пишеться в останню чергу, після висновків й обговорення матеріалів дослідження. Однак у багатьох наукових дослідженнях літературний огляд поданий як сума думок фахівців, без якого-небудь критичного аналізу суті робіт, без формулювання гіпотези дослідження.

1.4. Робота над текстом курсової роботи

Другий етап починається з **вивчення та конспектування літератури з теми курсової роботи**. Вивчення літератури треба починати з праць, де проблема відображається в цілому, а потім перейти до вузьких досліджень. Починати ознайомлення з виданням треба з титульного аркуша, з'ясувавши, де, ким воно було видано.

Треба переглянути зміст, який розкриває структуру видання, наповнення його розділів, звернутися до передмови, де розкрито призначення видання, завдання, поставлені в ньому автором.

Читаючи видання, треба уважно стежити за ходом авторської думки, вміти відрізнити головні положення від доказів й ілюстративного матеріалу. Часто

статті з наукових збірок складні для сприйняття, тому необхідно їх читати кілька разів, намагаючись виділити головну ідею та аргументи, якими автор її доводить. З'ясовуючи це, треба виписати всі необхідні цитати, цифри, факти, умови, аргументи, якими оперує автор, доводячи основну ідею статті.

Конспектуючи матеріал, слід постійно пам'ятати тему курсової роботи, щоб виписувати тільки те, що має відношення до теми дослідження. Виписувати цитати треба на одну сторону окремих аркушів паперу стандартного розміру, що допомагає краще орієнтуватися в накопиченому матеріалі, систематизувати його за темами і проблемами. Кожна цитата, приклад, цифровий матеріал мають супроводжуватися точним описом джерела з позначенням сторінок, на яких опубліковано цей матеріал. Застосування так званих розлапкованих цитат, коли думки іншого автора видаються за особисті, розглядається як грубе порушення літературної та наукової етики, кваліфікується як плагіат.

Однак це не означає, що студент зовсім не повинен спиратися на праці інших авторів: чим ширше і різноманітніше коло джерел, які він використовував, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження.

Після конспектування матеріалу необхідно перечитати його знову, щоб склалося цілісне уявлення про предмет вивчення. Щоб зібрати матеріал з одного питання разом, можна розрізати ті конспекти, де розглянуто кілька питань з теми дослідження.

Правильна та логічна структура курсової роботи – це запорука успіху розкриття теми.

Процес уточнення структури складний і може тривати протягом усієї роботи над дослідженням. **Попередній план роботи** треба обов'язково показати науковому керівникові, оскільки може статися, що потрібно буде переписувати текст роботи.

Готуючись до **викладення тексту курсової роботи**, доцільно ще раз уважно прочитати її назву, що містить проблему, яка повинна бути розкрита.

Проаналізований та систематизований матеріал викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів (глав і параграфів). Кожний розділ (глава) висвітлює самостійне питання, а підрозділ (параграф) – окрему частину цього питання.

Тема має бути розкрита без пропуску логічних ланок, тому починаючи працювати над розділом, треба відмітити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, результатами анкетування та експерименту, аналізом конкретного практичного досвіду. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

Думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї. Один висновок не повинен суперечити іншому, а підкріплювати його. Якщо висновки не будуть пов'язані між собою, текст втратить свою єдність. Один доказ має впливати з іншого. Для доказу кожного положення треба наводити аргументи, розташовуючи їх таким чином:

«середній доказ – слабкий доказ – сильний доказ» або **«сильний – слабкий**

– середній».

Щодо кожного розділу (глави) роботи необхідно зробити висновки, на основі яких формулюють висновки до всієї роботи в цілому.

Накопичуючи та систематизуючи факти, треба вміти визначити їх достовірність і типовість, найсуттєвіші ознаки для наукової характеристики, аналізу, порівняння. Аналіз зібраних матеріалів слід проводити у сукупності, з урахуванням усіх сторін відповідної сфери діяльності (чи установи). Порівняльний аналіз допомагає виділити головне, типове в питаннях, що розглядаються, простежити зміни, що сталися в роботі культурологічних і документно-інформаційних установ протягом останніх років, виявити закономірності, проаналізувати причини труднощів у їх функціонуванні, визначити тенденції та перспективи подальшого розвитку.

Кількісні дані, що ілюструють практичний досвід роботи, можна проаналізувати за методом ранжованого ряду, розподіливши матеріали за роками, зведення їх у статистичні таблиці, таблиці для порівняння та ін., щоб дозволити зробити конкретні висновки.

Таким чином, широке використання відомих у науці методів накопичення, вивчення, систематизації фактів та практичного досвіду в цілому дасть змогу виконати основне завдання курсового дослідження: поєднати різні роз'єднані знання в цілісну систему, вивести певні закономірності, визначити подальші тенденції розвитку теорії та практики відповідної сфери діяльності.

1.5. Заключний етап над завершенням курсової роботи

На цьому етапі передбачається написання студентом вступу та висновків до курсової роботи, оформлення списку літератури та додатків,

редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, підготовка роботи до захисту.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина курсової роботи. У вступі обґрунтовується актуальність теми, що вивчається, її практична значущість; визначаються об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження; розглядаються методи, за допомогою яких воно проводилось; розкривається структура роботи, її основний зміст. Якщо студент вирішив не торкатися деяких аспектів теми, він повинен зазначити про це у вступі.

Обов'язковою частиною вступу є **огляд літератури** з теми дослідження, в який включають найбільш цінні, актуальні роботи. Огляд має бути систематизованим аналізом теоретичної, методичної й практичної новизни, значущості, переваг та недоліків розглянутих робіт, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, які повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково. В огляді не слід наводити повний бібліографічний опис публікацій, що аналізуються, достатньо назвати автора й назву, а поруч у дужках проставити порядковий номер бібліографічного запису цієї роботи в списку літератури. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітлення в літературі основних аспектів теми.

Логічним завершенням курсової роботи є **висновки**. Головна їх мета – підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Основна вимога до заключної частини не повторювати змісту вступу, основної частини роботи і висновків, зроблених у розділах.

Список використаної літератури складається на основі робочої картотеки і відображає обсяг використаних джерел та ступінь вивченості досліджуваної теми, свідчить про рівень володіння навичками роботи з науковою літературою. «Список...» повинен містити бібліографічний опис джерел, використаних студентом під час роботи над темою. Укладаючи його, необхідно дотримуватися вимог державного стандарту. Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка, літературу слід розташовувати в алфавітному порядку авторів та назв праць, спочатку видання українською мовою, потім – іноземними. Бібліографічні записи в «Списку...» повинні мати порядкову нумерацію. У тексті роботи слід давати у дужках посилання на номери списку. Якщо необхідно вказати номер сторінки, її ставлять через кому після номера видання.

Завершуючи написання курсової роботи, необхідно систематизувати ілюстративний матеріал. Ілюстрації можна подавати у тексті або оформляти у вигляді додатків. Усі **додатки** повинні мати порядкову нумерацію та назви, що відповідають їхньому змісту. Нумерація аркушів з додатками продовжує загальну нумерацію сторінок основного тексту роботи. Обсяг курсової роботи має бути в межах 25-35 сторінок машинопису, без урахування додатків і списку

літератури.

Літературне оформлення курсової роботи є важливим елементом її виконання і одним із багатьох чинників, на які зважає комісія при оцінюванні під час захисту. Передусім звертається увага на змістовний аспект викладу матеріалу (логічність і послідовність, повнота і репрезентативність, тобто широта використання наукових джерел, загальна грамотність та відповідність стандартам і прийнятим правилам), а також на текст роботи, список літератури і додатки, на зовнішнє оформлення титульного аркуша.

Курсову роботу рекомендується виконувати спочатку в чорновому варіанті. Це дозволяє вносити до тексту необхідні зміни і доповнення як з ініціативи самого автора, так і згідно з зауваженнями керівника.

Перш ніж представляти чернетку керівникові, треба ще раз переглянути, чи логічно викладено матеріал, чи є зв'язок між параграфами та главами, чи весь текст «працює» на головну ідею курсової роботи. Такий уявний структурний аналіз роботи допоможе краще побачити нелогічність в її структурі та змісті.

Оформляючи текст роботи, треба знайти час для повторного перегляду першоджерел. Це допоможе побачити все цінне, що було пропущене на початку вивчення теми, наштовхне на цікаві думки, поглибить розуміння проблеми.

Доцільно відкласти текст і повернутися до нього через деякий час, щоб подивитися на роботу очима сторонньої особи. Весь цей час не слід читати щось із теми роботи, але постійно думати над нею. У цей період, коли тема вивчена та викладена, з'являються власні думки, власна оцінка та розуміння проблеми – неодмінна умова поліпшення структури і змісту роботи.

Під час редагування тексту бажано прочитати роботу вголос, що дозволить побачити можливу непереконливість доказів, кострубатість фраз та уникнути цього. Не треба боятися скорочувати написане – від цього текст тільки виграє. Під час підготовки чернетки слід ретельно відредагувати кожне речення, звернути увагу на вибір необхідних формулювань, які б просто і чітко, коротко й доступно виражали зміст викладених питань. Не варто послуговуватися складними синтаксичними конструкціями – вони часом слабо зв'язані між собою логічно, містять двозначні тлумачення тощо.

При згадуванні в тексті прізвищ (учених-дослідників, практиків) ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем (Ю.М. Столяров, а не Столяров Ю.М., як це прийнято в списках літератури).

Чернетку роботи треба писати на окремих аркушах паперу з однієї сторони з полями (приблизно шириною 3-4 см) чорнилом, чітко і розбірливе. Недотримання такої вимоги ускладнює внесення автором необхідних змін до тексту, які можна зробити на полях або на зворотному боці аркуша. Тут же можуть бути зроблені зауваження або пропозиції керівником роботи. Бажано не відкладати оформлення чорнового варіанта роботи на останні дні встановленого терміну. Завдання студента – якомога раніше подати чернетку керівникові. Вважається нормою, коли курсова робота переробляється кілька разів. Навіть досвідчені автори неодноразово допрацьовують свої роботи.

Після остаточного узгодження чернетки з керівником можна оформляти чистовий варіант. Перед тим як роздруковувати з чернетки курсову роботу, її

слід старанно ще раз перевірити, уточнити назви розділів (глав), підрозділів (параграфів), таблиць, послідовність розміщення матеріалу, звірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань, висновків та рекомендацій.

Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

1.6. Політика запобігання академічному плагіату

Порядок перевірки на академічний плагіат

З метою перевірки курсових робіт на академічний плагіат розпорядженням завідувача кафедри призначається відповідальна особа з числа висококваліфікованих співробітників університету, який здійснює комп'ютерну перевірку на унікальність відповідно до «Положення про систему запобігання в університеті». Після перевірки роботи на плагіат студент отримує довідку, яка додається до курсової роботи.

Рекомендовані показники оригінальності текстів для курсових робіт здобувачів вищої освіти наступні:

- понад 80% – текст вважається оригінальним;
- від 60% до 80% – оригінальність тексту задовільна, слід перевірити наявність посилань на першоджерела;
- від 40% до 60% – робота допускається до захисту, але комісії із захисту слід звернути увагу на низький рівень оригінальності тексту;
- менше 40% – робота не допускається до захисту.

Результати перевірки унікальності курсових робіт в подальшому повинні бути проаналізовані експертами історії, з метою виявлення академічного плагіату. Остаточне рішення щодо наявності у роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання приймається кафедрою на своїх засіданнях. При прийнятті рішення враховується специфіка роботи, що перевіряється на наявність академічного плагіату та її унікальність.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності

За порушення академічної доброчесності, здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- отримання незадовільної оцінки за результатами захисту курсової роботи;
- повторне виконання курсової роботи;
- зниження семестрового академічного рейтингу;
- позбавлення права на навчання за індивідуальним графіком на певний термін, дострокове складання сесії;
- відрахування із закладу освіти.

РОЗДІЛ 2 ЗМІСТ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до змісту курсової роботи

Титульний аркуш наукової роботи. Титульний аркуш містить найменування вищого навчального закладу, кафедру, де виконана випускна робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; назву випускної роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; місто й рік.

Зміст подають на початку наукової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури й ін.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за потреби). Якщо в науковій роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їхній перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, у яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх докладну розшифровку.

Якщо в науковій роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх трактовку наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ. У вступі (обсягом 2–5 сторінок) розкривається низка питань, яким присвячена робота. Викладається обґрунтування актуальності теми, розкривається теоретична та практична потреба в проведенні цієї роботи як наслідок проблемної ситуації, а саме:

- висвітлення зв'язку наукової проблеми з основними тенденціями розвитку фізичної культури й спорту та її соціальне значення;
- обґрунтування важливості проблеми та необхідності її розкриття сьогодні;
- узагальнення й аналіз результатів досліджень науковців за останні роки та визначення нерозкритих або сумнівних питань, позицій, напрямів.

Об'єкт вивчення (дослідження) – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. За загальнонауковим поняттям, – це те, що протистоїть суб'єктові (у цьому разі – студентів-дослідників) у його предметно-практичній та пізнавальній діяльності, а саме під час написання наукової праці з конкретної теми. Формулювання об'єкта дослідження повинні містити пояснення, у якій галузі знань, сфері діяльності проводиться вивчення. Наприклад, “Об'єктом дослідження є система комплексного контролю за підготовленістю кваліфікованих гандболістів”.

Предмет вивчення (дослідження) являє собою те, на що спрямовано думку, що складає зміст чи на що спрямовано будь-яку дію.

Наприклад: “Предмет досліджень складав комплекс психофізіо-логічних показників, які використовувались у процесі контролю за підготовленістю гандболістів”.

Мета дослідження – визначення основного питання, на розв’язання якого спрямована робота. Назва роботи повинна відобразитись у формулюванні мети. Наприклад, “Визначення критеріїв рівня підготовленості гандболістів високої кваліфікації за результатами оцінювання їхніх індивідуальних психофізіологічних показників”.

Завдання дослідження. Кожна тема, як би конкретно вона не була визначена, може мати кілька вирішень, які стають предметом вивчення (дослідження).

Завдань ставиться декілька, і кожне з них, будучи чітко сформульованим, відображає загальну ідею роботи, розкриває визначену її складову частину.

Визначаючи оптимальну кількість завдань, слід урахувувати їхній взаємний зв’язок і логічну послідовність вивчення.

Кожне завдання повинно знайти своє розв’язання та відображення в одному чи декількох висновках.

Теоретичне значення роботи полягає у аналітичному огляді вітчизняних і зарубіжних публікацій за темою роботи.

Практичне значення роботи і шляхів упровадження результатів викладають після формулювання мети та завдань дослідження. Тут слід стисло описати значення отриманих автором результатів для практики й указати способи, методи та шляхи їхнього впровадження у сфері фізичної культури і спорту, інших сферах діяльності людини.

Структура й обсяг роботи. У цій частині вступу перераховуються розділи, кількість вітчизняних, зарубіжних джерел літератури, сторінок тексту, рисунків і таблиць.

Розділ I. Стан дослідження питання. У цій частині аналізуються вітчизняні й зарубіжні наукові джерела з теми роботи. Автор має зробити критичний аналіз літератури та вказати чинники, які викликають суперечності щодо деяких положень, що містяться в тій чи іншій опублікованій роботі, а також обґрунтувати проведення додаткових досліджень.

Аналіз наукової, навчально-методичної й іншої літератури, використаної в роботі, потрібно закінчити стислим висновком (резюме), де обґрунтовуються мета й завдання подальших досліджень. Обсяг розділу не повинен перевищувати 10–12 сторінок тексту курсової роботи.

Розділ II. Методи й організація досліджень. Цей розділ складається із двох підрозділів:

1. Опис застосовуваних у роботі методів вивчення (дослідження).
2. Опис умов організації досліджень.

У розділі “Методи дослідження” на 2–3 сторінках потрібно (стисло) описати всі методи, які використовує автор у роботі:

педагогічні (спостереження, анкетування, педагогічний експеримент, хронометрування);

медико-біологічні (морфологічні, методи дослідження склепіння стопи, оцінювання фізичного розвитку);

методи визначення рухових якостей (сили м’язів, силової витривалості, швидкості, гнучкості, координаційних здібностей, фізичної працездатності)

методи математичної статистики: до опису статистичних методів обробки експериментальних даних пред'являються такі самі вимоги, як і до інших.

Особливістю цих методів є визначена послідовність їхнього використання.

У розділі «Організація дослідження» автор подає логічно побудований опис місця, тривалості, етапів проведення досліджень; кількості випробуваних (обстежених, що спостерігалися, опитаних учасників експерименту і т. д.); характеристики обстежуваного контингенту за різними параметрами (віку, статі, стану здоров'я, виду спорту, рівня підготовленості, типу вищої нервової діяльності, спортивних результатів тощо); характеристики умов проведення досліджень.

Розділ III. Результати власних досліджень та їхнє обговорення. Типова структура розділу: стислий вступ; повторний виклад завдань дослідження; виклад експериментального матеріалу; резюме (стислий висновок).

Зміст складових частин типової структури:

1. Стислий вступ. Його ціль – показати логіку побудови цього розділу й конкретизувати її переліком підрозділів у їхній послідовності.

2. Згідно із завданнями дослідження отриманий експериментальний матеріал доцільно подати в логічній послідовності у вигляді поставлених завдань, доказу нових положень, виявлення закономірностей досліджуваних процесів і явищ слід провести їхній опис та характеристику, зіставляючи з уже відомим матеріалом чи концепціями.

3. Наприкінці кожного розділу має бути резюме (короткий висновок), який містить виклад підсумків роботи з розв'язання конкретного завдання. Обсяг резюме – не більше однієї сторінки.

Обсяг розділу: 10–15 сторінок.

Висновки мають відповідати темі й охоплювати всі поставлені в роботі завдання, бути конкретними, логічними та лаконічними, а деякі з них, які містять елементи новизни, – включати узагальнені кількісні дані й містити рекомендації з теоретичної та практичної реалізації отриманих автором результатів.

Висновки містять у конкретизованій формі кінцевий результат виконаної роботи й показують перспективу подальших досліджень із відповідної теми. Обсяг загальних висновків – 1–3 сторінок.

Список використаних джерел. Список літератури курсової роботи має включати бібліографічний опис публікацій, використаних автором. Оформлюючи список літератури, слід дотримуватися встановлених вимог.

Список літератури складається за абеткою. У наукових працях допускається робити посилання на літературу, указуючи прізвище першого автора (якщо їх декілька) чи першого слова в назві видання, або інтернет-джерело. Роботи авторів-однофамільців розміщуються за абеткою відповідно до їх ініціалів (імен). Роботи одного автора розміщують за роками публікацій, а роботи, видані в тому самому році, – за абеткою згідно з назвами видання.

Літературу іноземними мовами розміщують після джерел, виданих українською (за абеткою відповідної мови). Зазвичай, літературу, видану англійською, німецькою, французькою й іншими мовами, поєднують.

Додатки. Для кращого сприйняття тексту курсової а також більшої переконливості й вірогідності фактичного матеріалу в роботі використовується розділ “Додатки”.

Цей розділ містить:

1. Зразки використовуваних у роботі документів (анкети опитування, протоколи досліджень, змагань, тестування і т. д.), якщо вони відрізняються від загальноприйнятих і розроблені самим автором.
2. Таблиці, малюнки, рисунки, схеми, фотографії робочих моментів чи умов досліджень, які додатково розкривають деталі роботи.
3. Допоміжні ілюстрації.

2.2. Загальні положення щодо оформлення курсової роботи

Обсяг курсової роботи розрахований на використання під час їхнього оформлення шрифту текстового редактора *Word – Times New Roman*, розміром 14 із полуторним міжрядковим інтервалом на папері формату А4 (210×297 мм) до тридцяти рядків на сторінці. Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве –30 мм; праве – 10 мм; верхнє –20 мм; нижнє –20 мм.

Шрифт друку має бути чітким, чорного кольору середньої жирності.

Щільність тексту дослідження – усюди однакова.

Курсова робота повинна містити титульний аркуш. На ньому вказуються міністерство, назва закладу, в якому виконувалася курсова робота, назва кафедри, повна назва теми роботи, прізвище та ініціали студента, курс, група, факультет, де він навчається, прізвище, ініціали, вчене звання наукового керівника, рік і місце виконання роботи.

На наступній сторінці розміщується зміст із позначенням сторінок, на яких кожний з елементів плану викладений у роботі. Всі розділи і підрозділи, що є у плані, мають бути виділені в тексті заголовками та підзаголовками.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки. До загального обсягу наукової роботи не входять додатки, список використаних джерел. Однак усі сторінки зазначених елементів дослідження підлягають суцільній нумерації.

Текст основної частини дослідження поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин студентської наукової роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»,

«ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розбивку в підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, крапка не ставиться.

До формулювань заголовків (назв) розділів (глав) і підрозділів (параграфів) курсової роботи висуваються такі основні вимоги: стислість, чіткість і синтаксична різноманітність у побудові речень, з переважанням

простих, поширених, послідовне та точне відображення внутрішньої логіки змісту роботи.

2.3. Нумерація ілюстрації

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який підлягає загальній нумерації сторінок наукового дослідження. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних – номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їхні заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або

«Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім із нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:

«2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

2.4. Загальні правила посилання та цитування на використані джерела

Під час написання наукової роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в дослідженні або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, питання, що вивчаються. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, забезпечують необхідну інформацію про нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не входить до останнього видання. Коли використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел із великою кількістю сторінок, то в посиланні слід точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул із джерела, на яке є посилання в науковій роботі.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається й закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У таких випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення

авторського тексту та без перекручувань думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, усередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) під час непрямого цитування (переказу, викладу думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і наводити відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора наукової праці до окремих слів або думок із цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли автор наукової роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується в круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – Л. М.), (підкреслено мною. – Л. М.), (розбивка моя. – Л. М.).

РОЗДІЛ 3

ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Підготовка до захисту курсової роботи

За 10 днів до визначеної дати захисту курсової роботи студент подає на кафедру зброшурований примірник курсової роботи, відгук наукового керівника з характеристикою діяльності студента під час виконання курсової роботи та із зазначенням рекомендованої кількості балів за зміст та оформлення курсової роботи.

Студент зобов'язаний перевірити курсову роботу на антиплагіат у спеціальній програмі та представити до захисту відповідну довідку про відсоток унікальності роботи. До захисту допускаються роботи, які мають не менше **65 % автентичного тексту** [8].

Структура та зміст доповіді попередньо погоджується з науковим керівником.

Орієнтовна структура доповіді та презентації: Слайд 1: Титульна сторінка курсової роботи Слайд 2: Мета, завдання курсової роботи Слайд 3: Методи та організація дослідження

Слайди 4-6: Короткий зміст основних результатів емпіричних досліджень з ілюстративним матеріалом (таблиці, рисунки, графіки, схеми)

Слайд 7: Висновки курсової роботи.

3.2. Процедура захисту курсової роботи

Захист курсової роботи проводиться на відкритому засіданні кафедри. На захисті можуть бути присутні і брати участь в обговоренні всі охочі, не порушуючи порядку й процедури захисту, оскільки захист є прилюдним.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- відгук наукового керівника;
- відповіді студента на запитання присутніх на захисті;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, затвердженого кафедрою, в присутності комісії у складі керівника та двох- трьох членів кафедри.

Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 7-10 хвилин. Для кращого сприйняття присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію або виготовити необхідні таблиці, діаграми, графіки.

Доповідь студента виголошується українською або основною іноземною мовою. У доповіді доцільно висвітлити такі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелось зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження.

Під час захисту курсової роботи студент зобов'язаний дати вичерпні

відповіді на всі запитання присутніх на захисті. Результати захисту курсової роботи визначаються певною кількістю балів, які оголошуються студенту і всім присутнім після завершення процедури захисту. Тривалість захисту однієї курсової роботи не повинна перевищувати 20 хвилин.

Кращі роботи можна рекомендувати на конкурси студентських наукових робіт, а також до друку в студентських збірниках. Курсові роботи подаються на конкурси, коли вони являють собою розробки, проведені студентами в процесі навчання, і отримані в них результати опубліковані, впроваджені в практику або в навчальний процес.

3.3. Оцінювання курсових робіт

Оцінювання курсових робіт здійснюється за 100-бальною шкалою.

Орієнтовні критерії оцінювання курсової роботи:

Зміст – 60 балів:

- 1) відповідність теми змісту та структура роботи (10 б.);
- 2) аналіз теоретичного матеріалу та логічність і послідовність викладу матеріалу (10 б.);
- 3) систематизація та узагальнення матеріалу (5 б.)
- 4) аналіз ілюстративного матеріалу (5 б.)
- 5) самостійність, оригінальність з врахуванням показників плагіату (20 б.)
- 6) відповідність висновків завданням, визначеним у вступі (10 б.)

Оформлення – 15 балів:

- 1) обсяг роботи (5 б.)
- 2) література (5 б.)
- 3) дотримання технічних вимог (5 б.)

Захист – 25 балів:

- 1) усна презентація (виклад результатів власного дослідження, використання технічних засобів, наочності) 5-7 хвилин (10 б)
- 2) участь у дискусії, вміння опанувати (10 б)
- 3) апробація результатів дослідження (5 б)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
74 - 81	Добре	C	загалом хороша робота
64 -73	Задовільно	D	непогано

60 - 63	Достатньо	Е	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Ех	необхідне перекладання

4. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII «Про вищу освіту» (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсової роботи для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) / авт.-упор. Гнітецька Т. В., Деделюк Н. А., Белікова Н. О., Томащук О. Г., Козіброцький С. П. Волинськ. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 51с.
3. Наказ МОН від 12.01.2017 № 40 «Вимоги до оформлення дисертації». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.
4. Положення «Про протидію плагіату в університеті. ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. 2016. URL:<https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021->
5. Про новий стандарт «Бібліографічне посилання. загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015). URL: <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Documents/Radchenko-DSTU.pdf>
6. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі : підручник для студентів вищих навчальних закладів : у 2 кн. Кн. 1. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2014. 496 с.
7. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті. Тернопіль: Навчальна книга –Богдан. 2008. 276 с.

Орієнтована тематика курсових робіт

1. Використання тренажерів у фізкультурно-спортивній реабілітації.
2. Роль фізичних вправ у відновленні м'язової сили після травм.
3. Фізкультурно-спортивна реабілітація осіб з хронічним болем у спині.
4. Вплив плавання на відновлення функцій опорно-рухового апарату.
5. Методи реабілітації пацієнтів з ожирінням за допомогою фізичної активності.
6. Вплив йоги на психічне здоров'я та фізичне відновлення.
7. Реабілітаційні програми для спортсменів після спортивних травм.
8. Роль аеробних вправ у відновленні серцево-судинної системи.
9. Реабілітація пацієнтів з цукровим діабетом: фізичні вправи та їх вплив.
10. Медитація та релаксаційні техніки.
11. Вплив танцювальної терапії на фізичне та емоційне здоров'я.
12. Фізична активність як профілактика серцево-судинних захворювань.
13. Використання Пілатесу у відновленні після вагітності та пологів.
14. Фізкультурно-спортивна реабілітація після ампутацій кінцівок.
15. Вплив бігових тренувань на покращення діяльності дихальної системи.
16. Фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб з синдромом хронічної втоми.
17. Методи фізкультурно-спортивної реабілітації для відновлення діяльності периферичної нервової системи.
18. Вплив скандинавської ходьби на покращення координації та балансу у людей з неврологічними порушеннями.
19. Порівняння ефективності скандинавської ходьби та традиційних фізичних вправ у фізкультурно-спортивній реабілітації.
20. Роль фітнес-клубів у реабілітації після травм опорно-рухового апарату.
21. Використання сучасних технологій (наприклад, фітнес-трекерів) у фітнес-клубах.
22. Реабілітаційні програми у фітнес-клубах для людей із хронічними захворюваннями.
23. Порівняння індивідуальних та групових тренувань у фітнес-клубах: переваги та недоліки.
24. Роль СПА-процедур у відновленні після фізичних навантажень та спортивних травм.
25. Використання СПА-процедур у програмах зниження ваги та покращення тіла.
26. Тенденції розвитку фізкультурно-спортивної реабілітації за кордоном.
27. Аналіз надання фізкультурно-спортивних реабілітаційних послуг у фітнес-клубах в Україні.

28. Фізкультурно-спортивна реабілітація при порушеннях постави у слабочуючих школярів.
29. Профілактика остеопорозу у жінок засобами фізкультурно-спортивної реабілітації.
30. Фізкультурно-спортивна реабілітація у загальних закладах середньої освіти.
31. Профілактика порушень постави плоскостопості засобами фізкультурно-спортивної реабілітації дітей 5 – 6 років.
32. Особливості фізкультурно-оздоровчої роботи з людьми з особливими потребами.
33. Адаптивний спорт і олімпійський рух.
34. Технічна підготовка спортсменів-інвалідів з ДЦП, з урахуванням особливостей рухової пам'яті.
35. Передумови навчання техніці спортивних вправ спортсменів-інвалідів з пошкодженням опорно-рухового апарату.
36. Особливості навчання техніці змагальних вправ спортсменів з вадами зору.
37. Технічна підготовка спортсменів-олігофренів.
38. Особливості структури змагальної діяльності спортсменів-інвалідів (на прикладі обраного виду спорту, нозологічних та вікових груп).
39. Особливості побудови тренувального процесу спортсменів-інвалідів (на прикладі обраного виду спорту, нозологічних та вікових груп).
40. Особливості методики підготовки спортсменів-інвалідів (на прикладі обраного виду спорту).
41. Соціальні проблеми адаптивного спорту.
42. Адаптивний спорт для осіб з інтелектуальними порушеннями: стан та перспективи розвитку.
43. Дефлімпійський спорт у системі міжнародного олімпійського руху.
44. Організаційна структура дефлімпійського спорту.
45. Сучасні проблеми спорту інвалідів.
46. Особливості супроводу змагальної діяльності спортсменів-інвалідів.
47. Актуальні проблеми спонсорства в адаптивному спорті.
48. Особливості матеріально-технічного забезпечення спортивної підготовки спортсменів-інвалідів (на прикладі обраного виду спорту, нозологічних та вікових груп).
49. Історія розвитку і становлення центру інвалідного спорту на Рівненщині.
50. Спортивна гордість Інваспорту Рівненщини.
51. Тренажери та обладнання для відновлення здоров'я і рекреації інвалідів.
52. Дослідження рівня фізичної підготовленості спортсменів-інвалідів на прикладі обраного виду спорту, нозологічних та вікових груп).
53. Державна підтримка спортивного руху інвалідів в Україні.
54. Спорт як засіб реабілітації інвалідів з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

55. Спорт як засіб реабілітації інвалідів з вадами слуху.
56. Спорт як засіб реабілітації інвалідів з вадами зору.
57. Волонтерські програми Спеціальних Олімпіад.
58. Теоретичні основи оздоровчої роботи.
59. Соціально-психологічні основи масового спорту.
60. Основи програмування фізкультурно-оздоровчих занять.
61. Методика фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми дошкільного віку.
62. Особливості методики фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми початкових класів.
63. Особливості методики фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми середнього шкільного віку.
64. Особливості методики фізкультурно-оздоровчих занять з підлітками.
65. Програмування фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами.
66. Особливості фізкультурно-оздоровчих занять з людьми зрілого, похилого та старшого віку.
67. Методика програмування фізкультурно-оздоровчих занять для людей з факторами ризику розвитку окремих захворювань.
68. Система управління оздоровчою фізичною культурою в Україні.
69. Фізкультурно-оздоровчий менеджмент та маркетинг.
70. Організація оздоровчої фізичної діяльності в навчально-виховній сфері.
71. Організація оздоровчої фізичної діяльності у виробничій сфері.
72. Організація оздоровчої фізичної діяльності у соціально-побутовій сфері.
73. Пропаганда та реклама оздоровчої фізичної культури.
74. Реклама фізкультурно-оздоровчих послуг.
75. Організація масових фізкультурно-оздоровчих заходів.
76. Міжнародний рух «Спорт для всіх».
77. Фізкультурно-оздоровча робота з молоддю в зарубіжних країнах.
78. Моделі менеджменту зарубіжних фізкультурно-оздоровчих клубів.
79. Фізичний стан як основа програмування оздоровчого тренування.
80. Оздоровче тренування з ходьби та бігу.
81. Ходьба та біг на лижах як засіб оздоровлення.
82. Застосування їзди на велосипеді в оздоровчому тренуванні.
83. Плавання в оздоровчому тренуванні.
84. Спортивні ігри як засіб оздоровлення.
85. Особливості програмування та методики оздоровчих занять спортивними іграми.
86. Оздоровча гімнастика при серцево-судинних захворюваннях.
87. Методика розвитку гнучкості у людей з послабленим здоров'ям.
88. Застосування системи Ніші як засобу оздоровлення.
89. Нетрадиційні методи оздоровлення за допомогою фізичних вправ.
90. Місце фізичних вправ у системі оздоровлення Поля Брегга.

91. Оздоровча гімнастика при плоскостопі.
92. Різновиди релаксаційної гімнастики.
93. Застосування оздоровчої гімнастики при захворюваннях органів дихання (система Бутейко, Стрельнікової).
94. Фізкультурно-оздоровча робота з людьми, які мають певні вади здоров'я.
95. Гімнастичні танцювальні вправи.
96. Оздоровча аеробіка.
97. Методика оздоровчого тренування жінок.
98. Методика контролю за оздоровчим ефектом занять.
99. Історія розвитку та сучасний стан туристичної діяльності.
100. Перспективи підприємницької діяльності в туризмі.

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО
ОПISУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ
ДЖЕРЕЛ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази угосподарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. <p>Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практич. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.</p>
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. 2. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. <p>Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.</p>
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків :Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. <p>Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p>
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій

	<p>магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p> <p>Політологічний енциклопедичний словник / уряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.</p> <p>Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.</p> <p>3. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.</p>
Частина видання	
Книги	<p>1. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241.</p> <p>4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р.</p>

	Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17. 5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108. 8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. <p>Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс- бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.

Архівні документи	<p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. <i>Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України</i>, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницькая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.- довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27.</p>

	<p style="text-align: center;">URL:</p> <p>http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridic_hni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).</p>
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. <p>Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.</p>
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.